

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky

Spolkový věstník

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 66 (1937), No. 4, D330--D332

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/123388>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1937

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

SPOLKOVÝ VĚSTNÍK.

Fysikální sekce vědecké rady pořádala 3 schůze:

Dne 9. března 1937 přednášel dr. L. Zachoval: Ohyb světla na ultrasonických vlnách v kapalinách (Referát s demonstracemi).

Podrobný obsah referátu bude uveřejněn v příštím ročníku Časopisu.

Dne 12. března 1937 přednášel prof. dr. H. Solberg (Oslo): Vývoj meteorologie polární fronty.

Prof. Solberg naznačil základní teorii t. zv. norské školy, založené prof. Bjerknesem, podle níž cyklony (obory nízkého tlaku) vznikají v našich šířkách téměř výhradně na t. zv. polární frontě, t. j. na rozhraní studených vzdušných proudů z polárních krajín a teplých proudů ze subtropických končin. Poukázal na analogii cyklon s vlnami na diskontinuítní ploše mezi proudy dvou kapalin, která dala podnět k matematické teorii cyklon. S. superponuje přes základní proudění dvou vrstev vlnění o velmi malých amplitudách. Problém stability těchto vln rozřešil úplně jen za dosti omezujících předpokladů. Obecnější řešení, které by se dalo aplikovati přímo na děje v ovzduší, hodlá S. provést mechanickou integrací na velkém integrátoru, který se nyní konstruuje v Oslo. V závěru zdůraznil exaktnost moderní meteorologie, k jejímuž dalšímu vývoji mohou přispěti jen matematické úvahy teoretické fyziky, nikoliv statistické metody dosud v meteorologii užívané.

Dne 16. března 1937 přednášel Pierre Auger (Paříž): Les recherches sur les rayons cosmiques en haute montagne et sous terre.

Přednášející podal přehled svých novějších výzkumů o kosmickém záření, které prováděl jednak v Paříži, jednak na vědecké observatoři na Jungfrauoch ve výši asi 3500 m n. m. Pokusy ukázaly, že kosmické paprsky se skládají ze dvou druhů korpuskulárního záření, jež se značně liší pronikavostí (tvrdostí). Soudí se, že měkké záření jsou rychle letící elektrony, záření tvrdé jsou patrně protony. Otázka původu kosmických paprsků nebyla dosud rozřešena.

Logaritmické tabulky Valouchovy vyjdou v srpnu v 10. vydání revidovaném a doplněném. Po tabulce různých čísel následují čtyřmístné a pak pětímístné logaritmy čísel a goniometrických funkcí, přirozené hodnoty těchto funkcí, převod log. dekad. a přirozených, mocniny čísla e , arkus úhlů, nomogramy věty sinové a kosinové pro rovinný trojúhelník, tabulka mnohoúhelníků, převod míry úhlové a časové, délka tětiny, oblouku a obsah úseče kruhové, přirozené logaritmy, tabulky pro složené úrokování, nomogramy pro úrokování a umořování, československé tabulky úmrtnosti mužů a žen, tabulky mocnin a odmocnin, prvočísel, binomických koeficientů, faktoriálů a obvod elipsy. Tabulky astronomické, fyzikální a chemické byly upraveny se zřetelem k novým učebnicím fyziky a jejich data byla zkontrolována podle nejnovějších hodnot; připojen jest také 1 nomogram. Celkový rozsah tabulek a cena zůstávají beze změny.

J. Pithardt-L. Seifert. Základy deskriptivní geometrie, díl I pro IV. třídu reálék jest rozebrán.

České učebnice podle osnov z r. 1933.

ARITMETIKA

- I. tř. střed. škol: Červenka, Aritmetika, I., 7. v., 11,— (109)
 II. tř. střed. škol: Červenka, Aritmetika, II., 8. v., 13,60 (110)
 III. tř. střed. škol: Červenka, Aritmetika, III., 7. v., 10,— (111)
 IV. tř. střed. škol: Bydžovský - Teplý - Vyčichlo, Aritmetika, IV.,
 6. v., 12,60 (105)
 V.-VII. tř.: Bydžovský - Teplý - Vyčichlo, Aritmetika, V.-VII.,
 6. v., 24,80 (106)
 IV.-VIII. tř.: Bydžovský - Vojtěch - Teplý - Vyčichlo, Sbíрка úloh,
 4. v., 24,— (108)
 V.-VIII. tř.: Valouch - Valouch, Tabulky log., 9. v., 17,— (133)
 VII.-VIII. tř.: Tomší, Sbíрка matem. příkl., 2. v., 14,— (115)

GEOMETRIE

- I. tř. střed. škol: Valouch - Špaček, Měřitví, I., 7. v., 8,— (139)
 II. tř. střed. škol: Valouch - Špaček, Měřitví, II., 7. v., 7,20 (140)
 III. tř. střed. škol: Valouch - Špaček, Měřitví, III., 7. v., 7,— (141)
 IV. tř. střed. škol: Vojtěch, Geometrie, IV., 6. v., 10,40 (131)
 V. tř. g. vš. typů: Vojtěch, Geometrie, V. g., 6. v., 13,60 (142)
 reálek: Vojtěch, Geometrie, V. r., 6. v., 18,— (134)
 VI. tř. g. vš. typů: Vojtěch, Geometrie, VI. g., 5. v., 13,60 (143)
 reálek: Vojtěch, Geometrie, VI. r., 5. v., 17,20 (135)
 VII. tř. g. a r. g.: Vojtěch, Geometrie, VII. g., 5. v., 13,20 (144)
 r. a r. r. g.: Vojtěch, Geometrie, VII. r., 5. v., 19,50 (136)
 r.: Tomší, Sbíрка matur. příkl., 2. v., 14,— (115)
 VIII. tř. r. r. g.: Vojtěch, Geometrie, VII. r., 5. v., 19,50 (136)
 g. vš. typů: Tomší, Sbíрка matur. příkl., 2. v., 14,— (115)
 IV.-VIII. tř.: Bydžovský - Vojtěch - Teplý - Vyčichlo, Sbíрка
 úloh, 4. v., 24,— (108)
 V.-VIII. tř.: Valouch - Valouch, Tabulky log., 9. v., 17,— (133)

DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE A RÝSOVÁNÍ

- III.-IV. tř. g. a r. g.: Klíma - Ingriš, Rýsování, g., 8,— (107)
 r. a r. r. g.: Klíma - Ingriš, Rýsování, r., 10,— (118)
 V. tř. r.: Klíma - Ingriš, Deskr. geom., V. r., 13,60 (119)
 VI. tř. r.: Klíma - Ingriš, Deskr. geom., VI.-VII. r., 22,80
 (120) nebo
 Pithardt - Seifert, Deskr. geometrie, VI.-VII.
 r., 4. v., 16,20 (128)
 VII. tř. r. g. a r. r. g.: Klíma - Ingriš, Deskr. geom., r. g., 19,— (145)
 r.: Klíma - Ingriš, Deskr. geom., VI.-VII. r., 22,80
 (120) nebo
 Pithardt - Seifert, Deskr. geometrie, VI.-VII.
 r., 4. v., 16,20 (128), v níž chybějí jen pro-
 niky hranolů, obsažené v téže učebnici pro
 V. r. (127)
 VIII. tř. r. g. a r. r. g.: Klíma - Ingriš, Deskr. geom., r. g., 19,— (145)

FYSIKA

- III.-IV. tř. stf. škol: Petíra - Šmok, Fysika, 7. v., 28,60 (125) nebo
 Ryšavý, Fysika, 21,80 (137)
 VI. tř. r.: Devorecký - Šmok, Fysika, I., 18,80 (146)
 Mašek - Jeništa - Nachtkal - Štěpánek - Wang-
 ler, Fysika, I., 7. v., 18,60 (122)

- VII. tř. g. vš. typů: tytéž
 VII. tř. r.: Devorecký - Šmok, Fysika, II., 26,— (147)
 Mašek - Jeništa - Nachtikal - Štěpánek - Wangler, Fysika, II., 7. v., 22,60 (123)
- VIII. tř. g. vš. typů: tytéž

Slovenské učebnice podle osnov z r. 1933.

ARITMETIKA

- I. tř. střed. škol: Červenka - Bučan, Aritmetika, I., 3. v., 12,20 (163)
 II. tř. střed. škol: Červenka - Bučan, Aritmetika, II., 3. v., 14,80 (164)
 III. tř. střed. škol: Červenka - Bučan, Aritmetika, III., 2. v., 11,— (165)
 IV. tř. střed. škol: Bydžovský - Teplý - Vyčichlo - Ondruš, Aritmetika, IV., 2. v., 12,60 (160)
 V.-VII. tř. střed. škol: Bydžovský - Teplý - Vyčichlo - Fischer, Aritmetika, V.-VII., 2. v., 24,80 (161)

GEOMETRIE

- I. tř. střed. škol: Valouch - Špaček - Říman, Meroveda, I., 3. v., 8,40 (169)
 II. tř. střed. škol: Valouch - Špaček - Říman, Meroveda, II., 3. v., 7,60 (170)
 III. tř. střed. škol: Valouch - Špaček - Říman, Meroveda, III., 3. v., 7,40 (171)
 IV. tř. střed. škol: Vojtěch - Bučan, Geometria, IV., 2. v., 11,60 (174)
 V. tř. g. vš. typů: Vojtěch - Vanovič, Geometria, V. g., 2. v., 14,— (175)
 r.: Vojtěch - Vanovič, Geometria, V. r., 2. v., 18,60 (181)
 VI. tř. střed. škol: Vojtěch - Vanovič, Geometria, VI., 13,60 (176)
 r.: Vojtěch - Vanovič, Sferická trigonometria, VI. r., 4,40 (182) jako doplněk 176
 VII. tř. g. a r. g.: Vojtěch - Vanovič, Geometria, VII. g., 13,60 (177)
 r. a r. r. g.: Vojtěch - Vanovič, Geometria, VII. r., 20,— (183)
 VIII. tř. r. r. g.: Vojtěch - Vanovič, Geometria, VII. r., 20,— (183)

DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE A RÝSOVÁNÍ

- III. tř. g. a r. g.: Klíma - Ingriš - Říman, Rysovanie, g., 8,80 (172)
 r. a r. r. g.: Klíma - Ingriš - Říman, Rysovanie, r., 10,80 (173)
 IV. tř.: tytéž
 VII.-VIII. tř. r. g. Klíma - Ingriš - Fischer, Deskript. geometria, r. g., a r. r. g.: 19,— (168)

FYSIKA

- III.-IV. tř. stř. škol: Petíra - Šmok - Říman, Fyzika, 3. v., 30,— (167)
 VI. tř. r.: Devorecký - Šmok - Fischer, Fyzika, I., 20,— (179)
 VII. tř. g. vš. typů: táž
 VII. tř. r.: Devorecký - Šmok - Fischer, Fyzika, II., připravuje se (180)
 VIII. tř. g. vš. typů: táž

V závorce je uvedeno orientační číslo učebnice. Prosíme, aby při každé objednávce bylo uvedeno, neboť se tím zabrání omylu. Scházející slovenské učebnice dlužno zatím nahraditi českými.